

La UB introdueix una assignatura optativa perquè els metges aprenguin a resoldre les dificultats d'alletar més enllà de les creences populars

Classe de lactància a Medicina per aclarir-se

ANA MACPHERSON
Barcelona

Tenia una mastitis i la primera consulta amb una llevadora es va resoldre amb un antibiòtic; la segona, amb un altre i un "com t'han pogut donar això"; la tercera, amb un pediatre, amb un nou producte i un "és possible que hagis de deixar la lactància". L'escena es pot repetir a les clíniques privades, als grans o petits hospitals, en maternitats o en centres de primària. Hi ha una gran diversitat de respostes. "El pitjor és que després de fer cultius, la meitat de les mastitis no necessiten antibiòtic", diu, per si no hi ha prou confusió, el pediatre Carlos González, autor de llibres de capçalera sobre la lactància.

Les discrepàncies incomprensibles abasten de la mateixa manera la posició adequada per donar el pit, l'ús de la mugronera, el ritme de les preses, si la criatura menja prou... "Per tot això vam proposar a la facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona crear una assignatura, optativa de moment, per als alumnes de quart, perquè els professionals sempre sàpiguen donar una resposta adequada als problemes que sorgeixen en l'alletament", explica la coordinadora de l'assignatura, la professora de fisiologia Pepita Giménez. I la facultat l'ha integrada aquest curs, amb 50 hores d'aprenentatge.

"Els llibres de text fa 60 anys que no diuen això de 'deu minuts a cada pit cada quatre hores', però molts metges continuen repetint-ho. La literatura mèdica explica perfectament què és una lactància a demanda o com s'ha de col·locar el nen al pit. Però hi ha massa vox populi a la consulta", reconeix Carlos González, que

Mites que desanimen

Donar el pit fa mal. Si fa mal és que alguna cosa va malament, asseguren els pediatres Carlos González i Luis Ruiz. Probablement el problema és la col·locació del nen, o que només agafa amb la seva boca el mugró, "un error fatal, fa molt mal", en lloc de posar l'arèola a la seva boca. "Alletar no fa mal. Algú s'imagina a una lleona amb els cadells enganxats i fent-li mal?".

Si plora, té gana. "O calor, o mal d'orella, o gasos, o una arruga al llençol que se li clava a la cara", enumera Luis Ruiz. El plor és un senyal d'inquietud i molèstia i donar-li el pit el calma per canviar de postura, perquè es posa en marxa l'intestí i acaben els gasos. O efectivament, té gana. Xuclar és un gran consol.

No tinc (prou) llet. Per als professors de l'assignatura, no tenir llet és una raresa. "Gairebé com si et toqués la loteria". És més probable que mami malament per la posició o pel seu tel, que impedeix que la llengua treballi correctament. "El 1900 les llevadores tallaven el tel amb l'ungla en el moment de néixer. Ara ho fem amb làser, quan ho detectem. Es calcula que un 30% té aquest problema en diferents graus. Així que cal pensar-hi", explica el pediatre Luis Ruiz.

també impartirà aquesta nova assignatura al campus de Bellvitge.

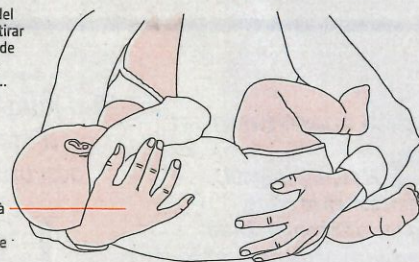
El que més temps els ocuparà és la posició del nen a l'hora d'alletar. "Es la causa principal de problemes, tot i que sembli absurd. Quan al nostre voltant hi havia desenes de dones amb experiència, això no passava, però ara preguntem als professionals i saben tan poc com la resta. D'aquesta posició incorrecta deriven molts abandonaments, les mastitis, les esquerdes, el dolor i convenciments erronis sobre la qualitat i quantitat de la llet de cada una", explica Luis Ruiz, un altre dels professors, pediatre i excoordinador a Espanya de la Iniciativa per a la Humanització de l'Assistència al Naixement i la Lactància (IHAN), que van promoure l'OMS i l'Unicef.

"El meu fill va néixer amb poc pes i després d'un part provocat, ens va costar força que aconseguís mamar. Malgrat que alguna infermera va intentar ajudar-nos, la pediatra ens va donar directament llet maternitzada. Al cap de tres dies, vam sortir de la clínica amb tres biberons de llet preparats, a punt per escalfar-los i prendre'ls, i la recepta per comprar la llet a la farmàcia. A la primera revisió, la pediatra d'urgències sí que ens va aconsellar sobre la lactància materna i ens va remetre a una especialista. Després de dues sessions per aprendre i practicar la tècnica, vaig poder alletar el meu fill fins als 10 mesos", explica una mare novella.

Es tan difícil? "El cap del nen ha d'estar flexionat, mirant al cel. Si es dibuixés una fletxa assenyalant la sortida de llet del mugró, aquesta hauria de travessar la coroneta de la criatura. Aquesta és la posició correcta", explica la professora de fisiologia. "I no us heu d'angoixar pel cap: no s'ha de subjectar. La mà, a l'esquena, en-

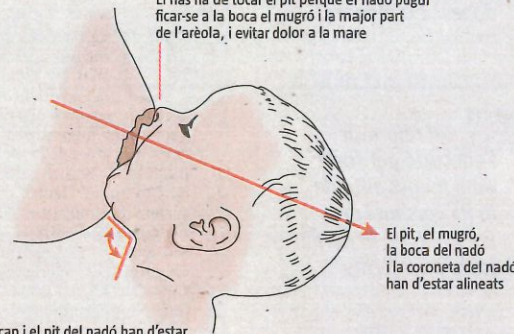
La posició correcta del nadó és la clau principal

Perquè el cap del nadó es pugui tirar cap enrere, ha de quedar a sobre de l'avantbraç...

...per això la mà de la mare s'ha de recolzar entre els omòplats

El nas ha de tocar el pit perquè el nadó pugui ficar-se a la boca el mugró i la major part de l'arèola, i evitar dolor a la mare

El pit, el mugró, la boca del nadó i la coroneta del nadó han d'estar alineats

El cap i el pit del nadó han d'estar en un angle de més de 90° perquè pugui empassar amb més facilitat

FONT: La Lliga de la Llet i Associació Alba

LA VANGUARDIA

ELS PROFESSORS

"Deu minuts per pit cada 4 hores? Això ja fa seixanta anys que no surt als llibres"

IGNORÀNCIA

La discrepància arriba fins i tot a la col·locació del nen, la principal causa de problemes

tre els omòplats", afegeix Luis Ruiz. "I el mugró, no al centre de la boca, sinó deixant una mica d'espai per sota per a la llengua", afegeix Carlos González. "I no permetre que s'enganxi al mugró, sinó a l'arèola".

Els professors de l'assignatura, entre els quals hi ha una llevadora experta en el tema, una biòloga del banc de llet i una consultora

d'una associació prolactància materna, pretenen que no hi hagi dubtes davant els que pregunten amb un nen als braços. I evitar una recomanació: la d'abandonar, sovint basada en la ignorància de les solucions.

"La ginecòloga em va dir que si la nena naixia per cesària segurament no podria donar-li el pit, no em va donar cap raó", explica una mare prematura. Unes hores després, una infermera va desconsiderar l'afirmació, li va aplicar un tirallet potent per activar els seus pits i poc a poc va poder alletar-lo a través de la sonda nasogàstrica que deixava anar petites dosis de llet materna.

"Si et fa mal la ferida del ventre, bloqueges la prolactina i costa més generar llet. Passa amb un ensurt, un trauma, qualsevol dolor. Però la capacitat també es recupera. N'hi ha prou amb saber-ho, estimular la llet i evitar el dolor de la cesària", apunten els professors. ●